

I. В. Свиноус,

*д. е. н., професор кафедри обліку і оподаткування,
Білоцерківський національний аграрний університет*

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0346-1596>

I. В. Штимак,

*к. е. н., доцент кафедри менеджменту, фінансів, обліку та оподаткування
ТОВ "Заклад вищої освіти "Східно-європейський слов'янський університет"*

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0005-0566-0336>

О. А. Шитиліна,

аспірант, Білоцерківський національний аграрний університет

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6605-4939>

DOI: 10.32702/2306-6814.2025.11.80

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ АГРОПРОДОВОЛЬЧИХ ЛАНЦЮГІВ В КОНТЕКСТІ ПРОДОВОЛЬЧОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАСЕЛЕННЯ КРАЇНИ

I. Svytnous,

*Doctor of Economic Sciences, Professor, Department of Accounting and Taxation,
Bila Tserkva National Agrarian University*

I. Shtymak,

*PhD in Economics, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Management, Finance, Accounting and Taxation
LLC "Higher Education Institution "East European Slavic University"*

O. Shypylina,

Postgraduate student, Bila Tserkva National Agrarian University

THEORETICAL FOUNDATIONS OF AGRI-FOOD CHAINS FUNCTIONING IN THE CONTEXT OF FOOD SUPPLY OF THE COUNTRY'S POPULATION

У сучасних умовах продовольча безпека є однією з ключових складових національної безпеки кожної країни. Військові конфлікти, глобальні економічні кризи, пандемії та кліматичні зміни оголюють вразливість продовольчих систем і змушують держави переосмислювати механізми забезпечення населення харчовими ресурсами. Традиційний підхід до продовольчого забезпечення, зосереджений виключно на обсягах сільськогосподарського виробництва, втрачає ефективність. Натомість усе більшого значення набуває системний, комплексний підхід, що передбачає інтеграцію всіх етапів руху продукту — від виробника до споживача. Саме в цьому контексті особливої уваги заслуговує теорія агропродовольчих ланцюгів, яка розглядає продовольчу систему як послідовну сукупність взаємопов'язаних елементів.

Застосування цієї теорії дає змогу не лише оптимізувати процеси виробництва, переробки та збуту продуктів, а й виявити слабкі місця в логістиці, стандартизації, зберіганні та контролі якості. В Україні, як аграрній державі, особливо важливо адаптувати цю теорію до реалій вітчизняної економіки, аби сформувати стійку модель продовольчого забез-

печення, здатну ефективно функціонувати як у мирний час, так і в умовах кризових явищ. Теорія агропродовольчих ланцюгів розкриває нові можливості для підвищення якості продовольства, зменшення втрат і формування доданої вартості на всіх етапах ланцюга.

In the context of globalisation, trade liberalisation and increased control over resources by transnational corporations, the theory of agri-food chains is becoming increasingly relevant. This theory views agricultural production as part of an integrated system that includes processing, logistics, trade, marketing and consumption. Particular attention is paid to the interrelationships between actors in the chain, the structure of power, equity in the distribution of value added, and the impact on the environment and social standards.

In today's environment, food security is one of the key components of national security for every country. Military conflicts, global economic crises, pandemics and climate change expose the vulnerability of food systems and force states to rethink the mechanisms of providing food resources to the population. The traditional approach to food supply, focused solely on agricultural production, is losing its effectiveness. Instead, a systemic, comprehensive approach that integrates all stages of the product's movement — from producer to consumer — is becoming increasingly important. It is in this context that the theory of agri-food chains deserves special attention, as it views the food system as a consistent set of interconnected elements.

The application of this theory allows not only to optimise the processes of production, processing and marketing of products, but also to identify weaknesses in logistics, standardisation, storage and quality control. In Ukraine, as an agrarian country, it is especially important to adapt this theory to the realities of the national economy in order to create a sustainable food supply model that can function effectively both in peacetime and in times of crisis. The theory of agri-food chains opens up new opportunities to improve food quality, reduce losses and create added value at all stages of the chain.

For Ukraine, which has a strong agricultural potential, the formation of efficient agri-food chains is an important condition not only for domestic food stability, but also for strengthening its position in foreign markets. Given the challenges of today — war, disruption of logistics routes, rising inflation — the integration of agri-food chain theory into public policy is a prerequisite for ensuring food security. Further steps should include infrastructure development, digitalisation of supply chains, support for cooperation, and the creation of a transparent system of interaction between all participants in the agri-food chain.

Ключові слова: агропродовольчий ланцюг, продовольче забезпечення, населення, кооперація, продовольча безпека, ланцюги товароруху.

Key words: agri-food chain, food supply, population, cooperation, food security, supply chains.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

У контексті глобалізації, лібералізації торгівлі та посилення контролю над ресурсами з боку транснаціональних корпорацій, дедалі більшої актуальності набуває теорія агропродовольчих ланцюгів (agri-food chains). Ця теорія розглядає сільськогосподарське виробництво як частину цілісної системи, яка включає обробку, логістику, торгівлю, маркетинг та споживання. Особлива увага приділяється взаємозв'язкам між акторами ланцюга, структурі влади, справедливості у

розподілі доданої вартості, а також впливу на екологію та соціальні стандарти.

Теорія агропродовольчих ланцюгів (Agri-Food Chain Theory, іноді Food Supply Chain Theory) — це міждисциплінарний підхід, який досліджує взаємозв'язки та залежності між усіма елементами системи виробництва, обробки, розподілу та споживання продовольства. Теорія виникла на стику аграрної економіки, логістики, інституційної економіки, екології та управлінських наук.

Центральне поняття — ланцюг доданої вартості, в межах якого продукти харчування проходять послідовні стадії перетворення — від поля до столу ("from farm to

fork"). Кожна ланка в цьому процесі створює вартість, формує якість, впливає на доступність і безпеку продукту.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

У вітчизняній науковій думці значну увагу питанням агропродовольчих ланцюгів приділяють такі дослідники, як О.М. Шпичак, Т.О. Богдан, Ю.О. Лупенко, які аналізують особливості формування вертикальної інтеграції в агросекторі, проблематику доданої вартості та ролі інституційного забезпечення. Проте, швидкоплинні зміни, які відбуваються в аграрній економіці країни вимагає перегляду теоретичних підходів функціонування агропродовольчих ланцюгів.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

На основі узагальнення досліджень науковців запропонувати пропозиції щодо удосконалення теоретичних основ функціонування агропродовольчих ланцюгів в контексті продовольчого забезпечення населення країни.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Теорія агропродовольчих ланцюгів розглядає продовольчу систему не як сукупність ізольованих процесів, а як цілісну, взаємопов'язану структуру, у якій кожна ланка впливає на результат функціонування всієї системи. У центрі цієї теорії — ідея про те, що ефективність, якість, безпека та доступність продуктів харчування залежать від узгодженої роботи всіх елементів агропродовольчого ланцюга.

Ключові складові сутності досліджуваної економічної теорії полягають в наступному:

1. Комплексність підходу. Система агропродовольчих ланцюгів охоплює повний цикл:
 - виробництво (рослинництво, тваринництво);
 - післязбиральну обробку (сушіння, сортування, фасування);
 - зберігання та логістику;
 - переробку (харчова промисловість);
 - збут (торгівля, маркетинг);
 - споживання (домогосподарства, соціальні установи тощо).

Кожен етап додає вартість, але водночас і ризики — втрати, зниження якості, здорожчання. Теорія пропонує розглядати всі ці стадії в єдності, як систему, що має працювати злагоджено.

2. Інтеграція та взаємозалежність. Жодна ланка не є самодостатньою. Фермери не можуть реалізувати продукцію без збуту, а переробники — без сировини. Теорія підкреслює важливість координації, контрактних відносин, технологічної сумісності, логістичної злагодженості та інформаційного обміну між учасниками.

3. Економічна та соціальна ефективність. Сутність теорії полягає не лише в технічному або логістичному підході. Вона також передбачає збалансування інтересів усіх учасників: і великого бізнесу, і дрібних фермерів, і споживача. Рентабельність, справедлива ціна, зай-

нятість у сільській місцевості, якість харчування — усе це інтегрується у функціонування ланцюга.

4. Ціннісна орієнтація на споживача. Теорія базується на тому, що кінцевою метою є не просто доставка продукту, а забезпечення продовольчих потреб населення — якісно, доступно, безпечно й у необхідному обсязі. Це зміщує акцент з кількісного виробництва на стратегічне управління всією системою поставок.

5. Управлінська й інституційна сутність. Агропродовольчі ланцюги є не лише економічним, а й організаційним та правовим механізмом. Успішне функціонування вимагає інституційної підтримки — кооперації, логістичних центрів, державного регулювання, цифрових платформ, сертифікації продукції тощо.

Сутність теорії агропродовольчих ланцюгів полягає у створенні стійкої, ефективної, прозорої та інклюзивної системи, яка забезпечує населення продуктами харчування з урахуванням сучасних викликів: глобалізації, кліматичних змін, урбанізації, воєнних ризиків та нестабільності ринків. Вона дає змогу перейти від вузького уявлення про аграрне виробництво до комплексного розуміння продовольчої безпеки як результату узгодженого функціонування багатьох компонентів єдиної системи.

Виділяються основні етапи становлення теорії:

1. 1970—1980-ті роки — зростає інтерес до продовольчих ланцюгів у рамках теорії логістики та агробізнесу (американська школа). Основна увага — на зниженні витрат у логістиці та переробці.

2. 1990—2000-ті роки — впроваджується концепція value chain management (управління ланцюгами доданої вартості). Фокус переходить на підвищення ефективності через оптимізацію взаємодії всіх учасників: фермерів, переробників, посередників, ритейлу.

3. 2010-ніні — теорія доповнюється принципами сталості, трасування (traceability), інклюзивності та цифровізації. Важливо не тільки доставити продукт, але й забезпечити його екологічність, соціальну відповідальність та прозорість походження.

Американський соціолог Гері Гірефі вважається засновником теорії глобальних ланцюгів доданої вартості (Global Value Chains — GVC), яка широко застосовується до агропродовольчих систем. Він визначає продовольчі ланцюги як структури, де економічна влада сконцентрована у "провідних фірмах", які контролюють доступ до ринків, технологій і стандартів [1].

Гірефі розглядає, як транснаціональні корпорації впливають на фермерів, переробників і роздрібні мережі в країнах, що розвиваються.

Філіп МакМайкл — представник політичної економії, автор теорії корпоративного контролю у продовольчих системах. У своїй концепції він пояснює, як великі агрохолдинги та фінансові структури перетворюють виробництво продовольства на глобальну мережу, орієнтовану на прибуток, а не на продовольчу безпеку. Основна теза: глобальні продовольчі ланцюги витісняють локальні та традиційні системи, посилюючи залежність країн від імпорту та експорту.

Тім Ланг — один з найвідоміших сучасних фахівців у сфері продовольчої політики. У межах теорії агропро-

довольчих ланцюгів він виступає за скорочення довжини ланцюгів постачання (short food supply chains — SFSC) з метою підвищення екологічної стійкості та забезпечення соціальної справедливості.

Він закликає до відновлення локальних продовольчих систем та зменшення залежності від глобальних гравців.

Дж. Фрідман аналізує агропродовольчі ланцюги як соціальні структури, в яких важливими є не лише економічні, але й культурні та політичні аспекти. Він розглядає, як соціальні рухи (наприклад, "їжа як право", "локаворство", фермерські кооперативи) можуть змінювати структуру ланцюгів.

Класична модель агропродовольчого ланцюга включає такі основні етапи:

1. Первинне виробництво: сільськогосподарські виробники, агрофірми, фермерські та селянські господарства.

2. Зберігання та транспортування: логістичні компанії, елеватори, склади, холодильні центри.

3. Переробка: млини, консервні заводи, м'ясопереробні та молочні комбінати тощо.

4. Маркетинг і збут: оптові бази, торгові мережі, ярмарки, онлайн-платформи.

5. Кінцеве споживання: домогосподарства, заклади громадського харчування, державні установи (школи, лікарні, армія тощо) [2].

Кожна з цих ланок впливає на ефективність, якість, ціну та доступність продовольства для населення.

Агропродовольчий ланцюг — це послідовна сукупність етапів, які проходять продукти харчування від виробництва до кінцевого споживання [3]. Кожен із цих етапів створює додану вартість і має вирішальне значення для забезпечення якості, безпеки, доступності та економічної ефективності продовольства. У системному підході структура агропродовольчого ланцюга поділяється на кілька основних блоків:

Первинне виробництво — це перша і базова ланка ланцюга, яка включає:

— сільськогосподарські підприємства та особисті селянські господарства;

— вирощування сільськогосподарських культур (зернові, овочі, фрукти, технічні культури);

— тваринництво (виробництво м'яса, молока, яєць, меду, вовни тощо);

— рибництво, птахівництво, бджільництво.

Особливу увагу тут приділяють якості сировини, дотриманню агротехнологій, ветеринарних і фітосанітарних норм.

Післязбиральна обробка і зберігання включає:

— очищення, сортування, сушіння, охолодження, пакування сільськогосподарської продукції;

— зберігання на складах, елеваторах, холодильниках;

— підготовку до транспортування і реалізації.

На цьому етапі часто виникають втрати продукції (через відсутність інфраструктури, техніки, знань), що прямо впливають на продовольчу безпеку.

Логістика і транспорт забезпечує фізичне переміщення продукції між усіма ланками ланцюга:

— транспорт від поля до складу / заводу / ринку;

— збереження холодового ланцюга;

— логістичне планування, облік, цифрові сервіси (GPS, RFID, системи управління логістикою).

Ефективна логістика впливає на втрати, вартість, терміни реалізації і відповідно — на рівень продовольчої доступності.

Промислова переробка як один із ключових етапів доданої вартості. Включає:

— переробку рослинницької сировини: борошно-мельні комбінати, олійно-жирові підприємства, консервні заводи;

— переробку тваринницької продукції: молокозаводи, м'ясокомбінати, ковбасні цехи, сироварні тощо;

— виробництво напівфабрикатів, готової їжі, кормів.

Саме тут формуються стандарти якості, упаковка, маркування, термін зберігання продукції.

Маркетинг і реалізація. Продовольчі товари потрапляють до споживача через різні канали:

— роздрібні мережі, супермаркети, продуктові ринки;

— оптові бази та гуртові склади;

— інтернет-торгівля, доставка їжі;

— державні закупівлі для армії, шкіл, лікарень тощо [4].

На цьому етапі важливу роль відіграють маркетингові стратегії, ціноутворення, доступність і споживчі вподобання.

Кінцеве споживання — це домогосподарства, заклади харчування, соціальні установи, які споживають продукцію. Саме тут підбивається підсумок ефективності всього ланцюга:

— чи доступний продукт за ціною;

— чи відповідає він очікуваній якості та безпеці;

— чи забезпечує збалансоване харчування;

— чи не спричинив харчових втрат або надмірних витрат.

Додаткові (підтримувальні) ланки:

— інфраструктура: склади, дороги, елеватори, ринки, холодильні установи;

— інформаційні системи: цифрові платформи, сервіси обміну даними;

— сервісні підприємства: постачальники техніки, насіння, ветеринарних послуг;

— державне регулювання: стандарти, інспекції, доцільності, програми підтримки;

— фінансові структури: банки, страхування, аграрні розписки, фонди розвитку.

Таким чином, агропродовольчий ланцюг — це не лише лінійний процес, а складна мережа взаємодій між виробниками, переробниками, логістами, торговими компаніями, державними інституціями та кінцевими споживачами. Ефективність кожної з цих ланок напругу впливає на рівень продовольчого забезпечення країни. Тому стратегічна мета державної політики має полягати в підтримці цілісності, прозорості, інноваційності та сталості цієї структури.

Формування ефективної системи продовольчого забезпечення вимагає наукового осмислення. У науковій літературі виокремлюється низка теоретичних підходів, які пояснюють функціонування агропродовольчих ланцюгів, визначають їхню структуру, механізми взаємодії суб'єктів та стратегічні завдання [5].

Системний підхід розглядає агропродовольчий ланцюг як єдину цілісну систему, у якій усі елементи взаємопов'язані й взаємозалежні. Основні риси:

- кожен учасник (виробник, логіст, переробник, ритейлер, споживач) виконує свою функцію в загальній структурі;
- порушення в одній ланці (наприклад, логістиці чи зберіганні) призводять до дисфункції всієї системи;
- акцент на координації, безперервності та ефективності процесів.

Він є фундаментом для стратегічного управління продовольчим забезпеченням, особливо в умовах криз.

Суть ланцюгово-вартісного підходу (value chain approach) полягає у визначенні доданої вартості, яка створюється на кожному етапі агропродовольчого ланцюга:

- від аналізу витрат і доходів усіх учасників;
- до виявлення вузьких місць і потенціалу для підвищення ефективності.

Цей підхід популяризований М. Портером у концепції конкурентних переваг і широко використовується в аграрній економіці. Він дозволяє:

- знаходити слабкі місця в ефективності;
- перерозподіляти прибуток;
- покращувати конкурентоспроможність кінцевого продукту.

Інституційно-економічний підхід акцентує увагу на роль інституцій (формальних — законів, стандартів; і неформальних — традицій, довіри, практик кооперації) в організації ланцюгів. Основні ідеї:

- продовольчі ланцюги ефективні лише тоді, коли існують чіткі правила взаємодії між учасниками;
- важливі питання контрактів, відповідальності, захисту прав, арбітражу;
- розвиток кооперативних структур, аграрних кластерів, логістичних хабів тощо.

Без надійної інституційної основи агропродовольчі ланцюги залишаються нестабільними і неефективними.

Інноваційно-логістичний підхід орієнтований на впровадження інновацій у транспорті, зберіганні, упаковці, інформаційних системах:

- цифрові платформи для управління ланцюгами (ERP, блокчейн, traceability systems);
- оптимізація маршрутів і складів;
- впровадження розумної агрологістики (smart logistics).

Цей підхід важливий у контексті глобалізації та переходу до "зеленої" і цифрової економіки [6].

Споживчо-орієнтований підхід ставить у центр потреби та безпеку споживача:

- фокус на якості, доступності, поживності, культурній прийнятності їжі;
- відповідність харчовим нормам, екологічним вимогам;
- врахування змін у споживчій поведінці (зростання попиту на органічну продукцію, онлайн-доставку тощо).

Цей підхід перетворює продовольчу систему з орієнтації на "виробити більше" до орієнтації на "задовольнити краще".

Безпековий (національно-стратегічний) підхід базується на тому, що агропродовольчий ланцюг — елемент критичної інфраструктури країни:

- формування резервів;
- підтримка вітчизняних виробників;
- стратегічна автономія в імпортозалежних секторах;
- адаптація до надзвичайних ситуацій (війна, пандемія, кліматичні кризи) [7].

Цей підхід є ключовим для країн, які стикаються з викликами національної безпеки.

Комплексне використання теоретичних підходів дозволяє глибше зрозуміти механізми функціонування агропродовольчих ланцюгів та створити умови для їх ефективного управління [8]. У сучасних умовах необхідно поєднувати економічні, інституційні, технологічні й соціальні підходи задля формування сталої, справедливої та інноваційної системи продовольчого забезпечення.

У системному підході ця теорія дозволяє:

- Забезпечити продовольчу стабільність навіть у кризових умовах (війна, пандемія, кліматичні потрясіння) завдяки резервам, логістиці та контрактним зв'язкам.

- Розвивати внутрішній ринок, формуючи доступність продуктів на всій території країни.

- Підвищити якість харчування через стандартизацію, сертифікацію та контроль.

- Формувати експортні кластери з високим рівнем інтеграції та конкурентоспроможності.

- Зменшити втрати продовольства (у деяких країнах до 30% — саме через неефективність ланцюгів).

В умовах трансформаційної економіки, особливо під час і після збройного конфлікту, Україні важливо:

- інтегрувати виробників у єдині цифрові ланцюги постачання та реалізації;

- розвивати агрологістику (сховища, холодильники, транспорт);

- створювати агропродовольчі кластери, які об'єднують дрібних і середніх виробників з переробкою та торгівлею;

- підтримувати малих фермерів через участь у коротких ланцюгах поставок (ринкові кооперативи, фермерські ринки);

- забезпечити прозорість походження та якість продукції, особливо для шкільного харчування, армії, держустанов.

Теорія агропродовольчих ланцюгів є стратегічно важливою для формування сучасної політики продовольчої безпеки. Вона дозволяє поєднати економічну ефективність, соціальну справедливість та екологічну сталу модель виробництва і споживання. Для України інтеграція цієї теорії у практику означає не лише зміцнення національного продовольчого фронту, але й створення умов для відновлення аграрної економіки, покращення здоров'я нації та підвищення конкурентоспроможності на світових ринках.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Теорія агропродовольчих ланцюгів є сучасним і стратегічно важливим інструментом аналізу та удосконалення продовольчих систем у країні. Її сутність полягає в комплексному розумінні процесу виробництва та

постачання харчових продуктів, де кожна ланка — від фермера до споживача — є частиною єдиного механізму. Застосування цієї теорії дозволяє підвищити ефективність використання ресурсів, зменшити втрати продуктів, забезпечити прозорість і контроль якості, а також покращити доступність харчів для всіх верств населення.

Для України, яка має потужний аграрний потенціал, формування ефективних агропродовольчих ланцюгів є важливою умовою не лише для внутрішньої продовольчої стабільності, а й для посилення позицій на зовнішніх ринках. З огляду на виклики сьогодення — війну, порушення логістичних маршрутів, зростання інфляції — інтеграція теорії агропродовольчих ланцюгів у державну політику є необхідною умовою забезпечення продовольчої безпеки. Подальші кроки мають включати розвиток інфраструктури, цифровізацію ланцюгів поставок, підтримку кооперації та створення прозорої системи взаємодії всіх учасників агропродовольчого ланцюга.

Література:

1. Вострякова В. І. Концептуальна модель аналізу агропродовольчого ланцюга постачання. Вісник Одеського національного університету. Серія: Економіка. 2015. Вип. 5. С. 97—100.
2. Рижаківа Г., Петруха С., Петруха Н., Крупельницька О., Гуденко О. Агропродовольчі ланцюги доданої вартості: методологія, техніка та архітектура. Financial and credit activity problems of theory and practice. 2022 № 4 (45). С. 385—395.
3. Коваленко Ю. М. Продовольча безпека: теоретичні аспекти та сучасні виклики. Економіка АПК. 2017. № 4, С. 12—18.
4. Мариненко Н. Ю., Кутко, Т. І. Сутність і становлення концепції "управління ланцюгом постачання". Галицький економічний вісник. 2024. № 88 (3), С. 113—121.
5. Потапова Н. А. Оцінка рентабельності підприємств при формуванні ланцюга постачання продукції АПК. Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). 2013. № 2 (2). С. 190—202.
6. Волощук В. Р., Богачик С. В., Іванишин, О. В. Формування ланцюгів постачання ресурсів в інноваційній системі агрологістики. Підприємництво та інновації. 2020. № 13. С. 19—23.
7. Паленичак О. В. Регіональне управління процесами продовольчої безпеки. Подільський вісник: сільське господарство, техніка, економіка. 2017. № 27. С. 282—288.
8. Туржанський В. А. Забезпечення безпеки агропродовольчого ринку України за умов глобалізації та СОТ. Митна безпека. 2018. № 2. С. 208—217.

References:

1. Vostriakova, V. I. (2015), "Conceptual model of agri-food supply chain analysis", Visnyk Odes'koho natsional'noho universytetu. Seriya: Ekonomika, vol. 5, pp. 97—100.
2. Ryzhakova, H., Petrukha, S., Petrukha, N., Krupel'nyts'ka, O. and Hudenko, O. (2022), "Agri-food value chains: methodology, techniques and architecture",

Financial and credit activity problems of theory and practice, vol. 4 (45), pp. 385—395.

3. Kovalenko, Yu. M. (2017), Food security: theoretical aspects and current challenges "", Ekonomika APK, vol. 4, pp. 12—18.

4. Marynenko, N. Yu. and Kutko, T. I. (2024), "The essence and development of the concept of "supply chain management", Halyts'kyj ekonomichnyj visnyk, vol. 88 (3), pp. 113—121.

5. Potapova, N. A. (2013), "Assessment of the profitability of enterprises in the formation of the supply chain of agricultural products", Zbirnyk naukovykh prats' Tavrijs'koho derzhavnoho ahrotekhnolohichnoho universytetu (ekonomichni nauky), vol. 2 (2), pp. 190—202.

6. Voloschuk, V. R., Bohachyk, S. V. and Ivanyshyn, O. V. (2020), "Formation of resource supply chains in the innovative system of agrologistics", Pidpryemnytstvo ta innovatsii, vol. 13, pp. 19—23.

7. Palenychak, O. V. (2017), "Regional management of food security processes", Podil's'kyj visnyk: sil's'ke hospodarstvo, tekhnika, ekonomika, vol. 27, pp. 282—288.

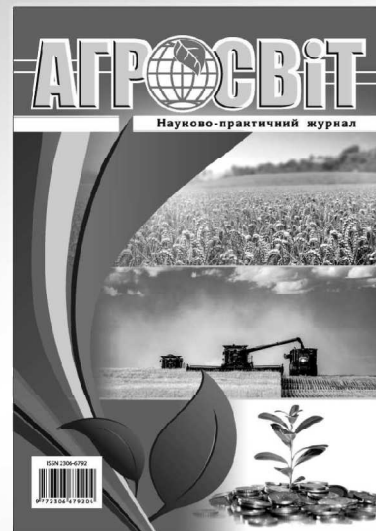
8. Turzhans'kyj, V. A. (2018), "Ensuring the security of the Ukrainian agri-food market under the conditions of globalization and the WTO", Mytna bezpeka, vol. 2, pp. 208—217.

Стаття надійшла до редакції 13.05.2025 р.

АГРОСВІТ

<https://nayka.com.ua>

Передплатний індекс: 23847



Виходить 24 рази на рік

**Журнал включено до переліку
наукових фахових видань України
з ЕКОНОМІЧНИХ НАУК (Категорія «Б»)**

Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292